

13 MARCA ZAPRASZAMY NA WYKŁAD ONLINE „ORGANY HISTORYCZNE – ZABYTEK I ŻYWY INSTRUMENT. PROBLEMATYKA OCHRONY KONSERWATORSKIEJ”

Posted on 7 marca 2024

Jakie tajemnice kryją się w sercu historycznych organów, uznawanych za syntezę sztuk i dziedzictwo przeszłości? Narodowy Instytut Dziedzictwa zaprasza 13 marca br. o godz. 11.00 na wykład online z cyklu „Spotkania z konserwacją”, pt. „Organy historyczne – zabytek i żywy instrument. Problematyka ochrony konserwatorskiej”, podczas którego zaprezentujemy organy nie tylko jako cenne zabytki, ale również żywe instrumenty muzyczne.

Organy, określane jako synteza sztuk lub suma różnych rzemiosł, to najbardziej złożony instrument muzyczny, szczytujący się ponad dwutysiącletnią tradycją. Wśród muzycznych narzędzi reprezentują one największą różnorodność odmian i rozmiarów, a także posiadają niezwykle rozbudowaną problematykę dotyczącą zagadnień historycznych. Dokonania warsztatów budujących organy można odnaleźć nie tylko w krajach Europy Zachodniej – w regionach takich jak Włochy, Niderlandy, Francja czy Półwysep Iberyjski opisano szczegółowo tradycje organowe, a [niemiecka kultura organowa](#) została nawet ostatnio wpisana na listę UNESCO. Na ziemiach polskich zasób organów historycznych szacowany jest na około 10 000 instrumentów. Nasze rodzime dziedzictwo organowe wciąż oczekuje na pełne naukowe opracowanie oraz na promowanie w przestrzeni muzycznej Europy.

Podczas wykładu online „Organy historyczne – zabytek i żywy instrument. Problematyka ochrony konserwatorskiej” przedstawimy podstawowe elementy konstrukcji organów piszczałkowych oraz omówimy szereg wartości zawartych w historycznych instrumentach. Opowiemy także o obecnym stanie badań nad zasobem polskich organów, o elementach najbardziej zagrożonych przez współczesność, a także o wspomaganiu eksperckim prac organmistrzowskich (od programu do odbioru). Odniesiemy się również do problematyki trwałości prac organmistrzowskich, która uzależniona jest, jak w każdym żywym mechanizmie, od bieżącej opieki i regularnych prac serwisowych.

Wykład przeznaczony jest dla:

- konserwatorów historycznych instrumentów muzycznych
- właścicieli i opiekunów organów historycznych

- historyków sztuki i muzykologów
- wszystkich pasjonatów muzyki organowej, organów i zabytkowych instrumentów

Link do rejestracji: [<tutaj>](#)

Prowadzący:

dr hab. Małgorzata Anna Trzaskalik-Wyrwa - organistka, pedagog, organolog, konserwator-zabytkoznawca. Od listopada 2023 r. kieruje Zespołem ds. Organów Historycznych w Narodowym Instytucie Dziedzictwa. Studiowała organy pod kierunkiem prof. Magdaleny Czajki i prof. Juliana Gembalskiego. W 2002 roku uzyskała dyplom z wyróżnieniem w Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie. Jest również konserwatorem-zabytkoznawcą, absolwentką Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Laureatka konkursów organowych (Wrocław 1996, Rumia 1999). Brała udział w wielu kursach i festiwalach muzyki organowej w Polsce i za granicą. Dwukrotna stypendystka Ministra Kultury w dziedzinie ochrony dóbr kultury (2003 i 2004). W swoim dorobku ma nagrania historycznych instrumentów i liczne publikacje z zakresu badań i ochrony zabytkowych organów. Jest dyrektorem i wykładowcą Diecezjalnego Studium Muzyki Kościelnej w Siedlcach, a także członkiem Diecezjalnej Komisji ds. Muzyki Kościelnej w Siedlcach zajmując się zabytkowym instrumentarium organowym. Jest również profesorem w Katedrze Organów i Klawesynu Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie prowadzi wykłady z organoznawstwa i literatury organowej. Od 2017 roku pełni funkcję rzeczoznawcy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie zabytkowych i współczesnych instrumentów organowych.

Działając w Stowarzyszeniu PRO MUSICA ORGANA popularyzuje organy i muzykę organową. Jest dyrektorem artystycznym *Jesienno-zimowych Koncertów w Katowicach-Brynowie* (od 1999 r.), *Wieczorów Muzycznych przy Organach Wagnera w Siedlcach* (od 2011 r.) oraz *Międzynarodowych Spotkań Organowych*. Od wielu lat prowadzi autorskie programy „Piszczalki dostępne!” oraz „Co w organach piszczy?” prezentujące dziecięcej publiczności konstrukcję i brzmienie organów piszczałkowych.

dr hab. Krzysztof Urbaniak – absolwent uczelni muzycznych w Warszawie (studia magisterskie) i Stuttgarcie (KA oraz Konzertexamen) w klasach organów i klawesynu Józefa Serafina, Leszka Kędrackiego, Ludgera Lohmanna i Jörga Halubka. W Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi pracuje na stanowisku profesora w klasie organów. Pracuje ponadto w Katedrze Organów Akademii Muzycznej w Krakowie. Jako wykładowca prowadził kursy mistrzowskie m.in. na zaproszenie uczelni muzycznych w Helsinkach, Lubece, Trieście i Budapeszcie. Zdobył liczne nagrody na międzynarodowych konkursach organowych, były to między innymi: I nagroda – Międzynarodowy Konkurs Organowy im. Arpa Schnitgera (Brema, 2010), I nagroda – Międzynarodowy Konkurs Organowy im. Willema Hermansa (Pistoia, 2009), II nagroda – Międzynarodowy Konkurs Organowy im. Franza Schmidta (Kitzbühel, 2006), II nagroda – Międzynarodowy Konkurs Organowy im. Petra Ebena (Opava, 2004), I nagroda – V Konkurs Polskiej Muzyki Organowej (Legnica, 2002). Juror międzynarodowych konkursów organowych, m.in. Internationaler Gottfried-Silbermann-Wettbewerb – 2017, International Schnitger Organ Competition – 2015 i 2019, Internationaler Buxtehude-Orgelwettbewerb 2022, Musahisho Organ Competition 2023). Koncertuje na całym świecie, wykonując co roku kilkadziesiąt solowych recitali. Ma na swoim koncie publikacje szeregu solowych płyt CD dla wydawnictw polskich, niemieckich i niderlandzkich, a jego nagrania nominowane były m.in. do Preis der Deutschen Schallplattenkritik. W latach 2013-2016 pełnił funkcję artysty w rezydencji Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina. W latach 2013-2016 pełnił funkcję rzeczoznawcy do spraw zabytkowych organów przy Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, a w kadencji 2021-2024 pełni podobną funkcję przy Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Rzeczypospolitej Polskiej. Autor kilkadziesiątu publikacji z zakresu wykonawstwa muzyki organowej oraz organologii. Jest ponadto dyrektorem artystycznym Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej w Pasłęku, Międzynarodowych Dni Muzyki Organowej w Olkuszu oraz kuratorem organów Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina.

dr Marek Fronc - organista, pedagog, instrumentoznawca. Absolwent Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Swoje umiejętności doskonalił w ramach licznych kursów mistrzowskich w kraju i za granicą. Laureat międzynarodowych konkursów

organowych: w Landau a.d. Isar w Niemczech oraz w Saint-Maurice w Szwajcarii. Jako solista i kameralista koncertuje w ramach festiwalu muzycznych w Polsce i za granicą. Brał udział w nagraniach fonograficznych realizowanych przez wytwórnie Acte Preamble, MegaVox, DUX i Ars Sonora. Wykładowca w stopniu doktora w Katedrze Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, a także w Diecezjalnym Instytucie Muzyki Kościelnej w Legnicy. Członek komisji ds. organów działającej przy Referacie ds. Muzyki Kościelnej Diecezji Legnickiej. Członek Zespołu ds. Organów Historycznych w Narodowym Instytucie Dziedzictwa. Zajmuje się działalnością naukowo-badawczą w obszarze muzyki kościelnej i organowej, a szczególnie organologii (zwłaszcza w zakresie śląskiego instrumentarium organowego). Jest autorem dokumentacji historyczno-inwentaryzacyjnych zabytkowych instrumentów, a także konsultantem projektów konserwacji i rekonstrukcji.

 Narodowy Instytut Dziedzictwa

Spotkania z konserwacją. Cykl wykładów online

Organy historyczne

– zabytek i żywy instrument.
Problematyka ochrony
konserwatorskiej.

dr hab. Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa

• **13 marca**
godz. 11:00